

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

REDACȚIA,
TIPOGRAFIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAȘOV, PIATA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/2 an 10 coroane, pe 1/4 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Inserate: un şir petit 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Ce-i cu manifestul?

În mulţime nici-o mişcare. Mioanele abia de se mai văită după codrul de pâne, care începe să devină un „pium desiderium”. Gânduri mari, hotărâtoare, cari să schimbe situaţii, cari să transformeze trup şi suflet, cari să înlocuiască strămta îngrijorare pentru codrul de pâne cu preocupăţii de alt ordin, chemate să lărgească şi să înmulţească isvoarele din cari are să taşnească nectarul şi ambrosia, cari schimbă moartea în viaţă; simţăminte mari, carisă scutute din letargie pe cei înfrăţiţi cu glia — nu sunt. O orbecare generală se observă, mulţimea stă pasivă, ea priveşte ca şi cum la moartea nu interesele ei s-ar vinde şi ca şi cum în cumpănă nu s-ar pune chestiunea de viaţă a generaţiilor, ce se vor desprinde din ea. O, misera plebs!

Şi-n vremea asta consuli stau departe. Cei cari aleşi au fost ca să crească această mulţime şi să o îndrumeze pe calea cea adevărată, ca în momente mari la întrebarea hotărâtoare să ştie da răspunsul adevărat — sunt şi ei, afară de doi-trei preocupăţi de chestiuni mărunte, n-aud, nu văd, îşi fac urechea toacă, ori întreabă şi ei, cam ce va aduce ziua de mâine?

De astăvără noi cerusem, ca să fie convocată conferinţa naţională, căci așa crezusem noi și credem și azi, că această conferință e un mijloc pentru a pregăti mulțimea pentru marile evenimente prin cari trecem — dar până azi această cerere nu ni s-a luat în seamă și nu ni s-a dat nici un răspuns. Întrebăm, de ce atâta ignorare? Sau doară presa noastră merită să fie atât de nesocotită? Dar atunci ce vom mai avea, când doar e limpede, că singură presa ni-a mai rămas, ea singură mai susține astăzi puternic steagul în mijlocul vijeliilor vremii!?

Comitetul național a promis de mult — sunt luni! — un ma-

nifest pentru națiune și el nici astăzi nu e gata! Sau doară se gândeste comitetul, că n-a sosit încă vremea și că n-ar vrea, ca să-l întâmpine Sasul cu vorba lui stupidă: „Dă-mi Doamne mintea Românilor cea din urmă!” Rătăcește comitetul, căci vremea bate de mult la poartă, momentele cele mai supreme așteaptă cu neastâmpărare un răspuns, neamul românesc vrea să fie luminat acum. Sau doară acel manifest va fi pregătit colo în primăvară la lumina binefăcătoare a soarelui — după ploaie căpeneag! — când dogoarea focului nu va mai amenința cu piere îndrăgita precauțiune?

Fără gândul de a supăra persoane, ci călăuziți numai de supremul interes al neamului, ne ținem datori de a spune azi un adevăr:

Comitetul nostru național în vremile de azi ni se pare o organizație de persoane preocupate de un cult misterios, în ale cărui taine nu-i ertat oricărui muritor să pătrună și nu greșim dacă-l asemănăm și cu un corp de diplomați, cărora le face o deosebită plăcere de a măsura viața și moartea neamurilor, departe la spatele acestora: după culise. O, aceste „după culise” parcă ar fi crezul francmazonilor, sunt atât de tainice și atât de puternice în același timp. Toată zăpăceala, toată dubietatea se alină cu misteriosul leac „după culise”. El a pătruns cu tot dinadinsul și'n cercul comitetului nostru, căci iacă noi toți aștia mărunți, toți aștia mulți ne vindicăm zăpăceala cu tainutele „culise”.

Întrebăm, chemăm, strigăm, dar zidul puternic al culiselor ne stă în față și nu ni e dat să aflăm nimic.

În interesul celor cari văd însă în acest comitet creșterea neamului, cerem, ca el să-și spună cuvântul, să publice odată manifestul promis, pentruca să se simtă o mișcare mai vie în mijlocul mulțimii și să se vadă odată afirmându-se în toată puterea ei unitatea de gânduri și fapte a neamului nostru. La porțile țării bat evenimente mari și ar fi

un păcat de moarte, dacă comitetul nostru ar tăcea. Fărămiturile ce ni s-ar da drept recompensă pentru această tăcere n-ar putea echilibra nici-odată ecoul ce l-ar produce cererea noastră dreaptă, hotărâtă și puternică.

De aceea pentru vremuri mari ne trebuesc oameni mari. Ne trebuesc oameni, cari să se știe ridică din atmosfera strămtă a preocupățiilor de toate zilele și să se înalțe sus, departe peste acestea până la înălțimea jertfirii de sine.

Cerem deci, ca să ni-se dea dovada acestei supreme iubiri de neam!

Prim-ministrul Lukács a sosit ieri seara la Viena. În audiența sa de astăzi premierul Ungariei va prezenta Maj Sale proiectul reformei electorale. Din sursă guvernamentală se anunță, că proiectul va primi inominis sancțiunea prealabilă a Maj Sale.

Se mai spune că în ședința de Marți a camerei ungare, în care Lukács va prezenta faptul său monstruos, va rosti un discurs mai lung propunând emiterea unei comisiuni de 21 membri pentru dezbaterile amănunțelor proiectului. În legătură cu aceasta guvernul va invita opoziția să designeze câțiva delegați în această comisie. În cazul unui refuz, comisia va fi compusă exclusiv din deputați ai partidului muncii.

Dar clubul naționalist parlamentar?!

Ce promite Lukács. Pentru anul viitor prim ministrul Lukács, afară de legea electorală, mai promite a fereci popoarele Ungariei cu următoarele legi: revizua regulamentului camerei, împărțirea nouă a cercurilor electorale, modificarea procedurii de judecată în cauze electorale, și în fine statificarea administrației.

Dacă toate aceste se vor realiza, cur dorește guvernul, vom fi în o țară constituțională-despotică. Totul se va concentra în mâinile stăpânirii.

România nu mobilizează. Ziarele bucureștene publică următorul comunicat:

Opinia publică e atât de sensibilă în momentul acesta, încât faptul cel mai normal al organizării militare, de îndată ce iesă din obicinuită loc la via comentarii, înregistrate imediat de presă, ca indicii de mobilizare.

Statul-major completează, cum îi e dator, carnetele și piesele de identitate pentru ca fiecare om, în caz de chemare, să-și cunoască destinația.

Destinația acestor piese de identitate pentru ofițeri a dat din nou loc unor șvonuri de chemare a rezervelor.

Guvernul n-a ordonat nici un fel de mobilizare nici parțială, nici generală, și zierele ar fi foarte prudente dacă n-ar publica în mod periodic aceste știri neintemeiate pe cari le-are veni foarte ușor să le controleze imediat.

Chestia croată. În legătură cu călătoria primministrului Lukács la Viena se susține în cercurile politice vieneze, că în răstimpul cât va sta Lukács la Viena va avea căsfățuri și în chestia croată, fiindcă cercurile politice doresc să rezolve cât mai curând această chestiune. Conteile Stürgkh mai ales insistă pe lângă contele Berchtold pentru rezolvarea acestei chestiuni, de oarece Slavii de sud vor paraliza încontinuu activitatea Reichsratului câtă vreme această chestiune nu va fi înlăturată dela ordinea zilei.

Conflictul cu Serbia. Ziarul „Stampa” din Belgrad anunță din isvor oficial, că toate chestiunile conflictului dintre Austro-Ungaria și Serbia sunt limpezite și în zilele aceste se vor restabili raporturile normale între cele două state. În principiu sunt fixate și frontierele Albaniei și se sperează, că ambele state vor cădea de acord și asupra portului dela Adriatică.

Guvernul Sârbiei a trimis toate forțele armate dela nord spre linia Clatagea, unde se așteaptă reluarea luptelor. Aceasta încă e un semn, că între Serbia și Austro-Ungaria au dispărut divergențele.

Geneza dreptului electoral.

Cu titlul acesta, și cu motto: „Rassa maghiară nu se va putea susține în această țară decât până atunci, până când nu va ajunge în contrarietate cu condițiile de existență ale casei de Habsburg” — (de Tisza Kálmán) — dl. Kristóffy István, fost ministru ung. de interne, publică în „Az Ujság” un interesant articol asupra originii dreptului electoral în Ungaria.

Ținem, că e de interes pentru publicul nostru a cunoaște din isvor competent începuturile chestiunii dreptului electoral la noi și de aceea în cele ce urmează vom da pasagele mai marcante ale articolului dlui Kristóffy.

Dânsul constată la început, că sunt deja opt ani, de când s'a început lupta în jurul dreptului de vot universal. Povestește apol, cum a ajuns el în 1905 la ideea salvatoare a sufragiului universal. Desminte știrile eronate și uneori tendențioase răspândite la început. Astfel declară de neadevărată știrea, că dreptul electoral pentru Ungaria a fost născocit de «camarila» din Viena — care nici nu există —, nici nu îi l-a impus împăratul, ceea ce s'a constatat deja. S'a zis, că ideea votului universal i-a fost sugerată lui Kristóffy de către regretatul primar al Venei Carol Lueger. Kristóffy arată, că cu Lueger a intrat în legătură numai după căderea lui ca ministru, prin ceea-ce — zice Kristóffy — numai eu am fost în pierdere, deoarece în repozatul am recunoscut pe singurul bărbat de stat austriac, de concepție mare. Apoi continuă:

«E adevărat, că Lueger a fost un aderent al sufragiului universal, cel puțin așa de fanatic ca Welner lakab. Dar nu din ură contra Maghiarilor — cum se crede greșit — ci fiind de credință, că prin această reformă se va consolida și mai mult ideea imperiului».

S'a mai pomenit și de cunoscutul ziarist, Vési, care ar fi influențat pe Kristóffy în ce privește sufragiul universal. Kristóffy desminte și aceasta

O întorsătură neașteptată.

De Harriet Gaylord.

— Fine. —

Deși Alma se arăta tot mai iubitoare, mai prietenoasă față de el, Freeman își făcuse planul, că va fi cu mult mai conștient, dacă îi va cuceri inima pe necetul. Ceva fin și încântător era în sufletul acelei flințe.

La vre-o două săptămâni, pe când se afla din nou la Alma, Freeman riscă întrebarea:

— De mult mă muncesc să aflu și mi-ar plăcea să știu pentru ce nu te mai recăsătorești d-ta?

Alma îi privi un moment surprinsă, apoi îi răspunse liniștită:

— De multe-ori mă gândesc și eu la asta. Căci nu fac parte din tagma acelor femei, cari cred, că-i mai bine să-ți duci viața în singurătate. Dar — nu m'am putut hotărâ până acum. L-am iubit foarte mult pe sârmanul Bob.

— S-a purtat bine cu d-ta?

— Cât se poate de bine. Întregă inima mea era a lui. De multe-ori îmi vine să cred, că în ziua de azi rar mai există o așa căsătorie, cum a fost a noastră.

— I-adevărat, — răspunse Freeman gânditor. — Nci, bărbății, în ziua de astăzi suntem răi.

— Și totuși, nu toți! — îl intrarupse Alma, zâmbind. — Modestia d-tale te face să te deosebești de alți oameni. D-ta ești un om modest, și... chiar Roderick Freeman n-ar prea avea cauză să fie atât de modest.

— Eu? — o întrebă Freeman. — Și pe ce-ți bazezi afirmațiunea aceasta?

— Mă provoc! — îl întrebă femeea.

Privi un moment spre Freeman, zâmbindu-i dulce, își plecă apoi ochii și continuă:

— O, dragă prietino! Multe așa putea să-ți povestească, dar cred, că ar fi mai bine, să nu ți-le spun. Pretinția d-tale pentru mine face mai mult decât așa putea să-ți spun eu cu vorba. D-ta m'ai făcut să nu devin o ființă izolată și plictisită.

— Bunătatea d-tale față de mine e nețărmurită, Alma — murmură, satisfăcut, Freeman.

— Și de-odată observară, că amândoi spuseseră același lucru, cu alte cuvinte însă. Alma roși.

— E posibil Alma? — o întrebă Roderick — se poate, ca eu...?

— Da — răspunse dânsa liniștită. — Dar de-oamidată să nu mai vorbim

despre aceasta. Dă-mi, te rog, timp de gândit câteva zile, să mă mai cuget...

Amândoi erau palizi de agitație. Freeman se apropie de Alma, îi sărută mâna și o privi lung cu ochii înviorați de dragoste.

Plecă apoi acasă, plin de fericire.

În ziua următoare, când gândul îi sbură din nou la Alma; nu putea înțelege cum un suflet atât de gingaș și de simțitor ca al Almei să-i fi putut spune Lindei, ceea-ce și lui abia i-a putut spune. Nu-și putea închipui pe Alma șezând și flecărind secrete de dragoste în budoarul unei alte dame.

În vreme ce-și frământa capul cu gândul acesta, îi făcu să tresară soneria dela telefon.

O surpriză. Era Linda; îi invita la dans. Freeman îi răspunse că primește... dar cu o voce cam nesigură, ceea ce n'a rămas neobservat de Linda, căci i se auzeau răsetele prin telefon.

Până'n momentul acesta Roderick își închipuia, că o uitase cu totul pe d-na Payne, dar când îi auzi din nou răsetul ademenitor, nu putu să refuze și-i promise, că peste o oră îi va face o noarea.

Plecă. Deastădată însă Linda nu-și mai lăsă oaspele să o aștepte, singur, în salon. Îl primi veselă și-i aruncă o căutătură dulce, despre care Freeman cre-

zuse, că n'o să mai aibă nici un efect. Observă că Linda își schimbase cu totul purtarea față de el. Nu putea înțelege pentru ce, dar observase schimbarea aceasta. Părea că-i arată mai mult interes.

— Și ce-ai mai făcut de când nu te-am mai văzut — îl întrebă Payne cu o voce lugușitoare.

— Ce mi-ai spus, — îi răspunse Freeman, silindu-se să apară indiferent, — am cercat să te uit.

Linda își lăchise puțin ochii.

— Da, da, am auzit că nu-ți mai poți lua gândul dela Alma Cameron. Pan spune, până unde ai ajuns cu dragostea.

— Linda, d-ta ești un inger! — îi răspunse Freeman cu o voce plină de însuflețire și sinceritate. — Nu-ți pot mulțumi îndeajuns! N'ar fi lăsat inima pe orice femeie, să facă caeace ai făcut d-ta. Cele mai multe femei sunt geloase chiar și de cei desprețuiți de ele. Dar, sincer îți spun, d-ta ești un suflet nobil.

Linda se prefăcu că ar voi să-i răspundă, îi făcu însă semn să continue.

— D-ta mi-ai atras atențiunea asupra celei mai adorate femei din lume — continuă Freeman, cu o voce cam nesigură din cauza diferitelor fețe, ce le făcea Payne. — Niciodată n'o voi uita aceasta Linda și te asigur, că în vecl îți voi fi cel mai sincer prietin.

Linda devenea tot mai nervoasă

— Te rog, vorbește mai lămurit — îl intrerupse ea, nerăbdătoare. — Ce-i cu d-ta și cu Alma Cameron?

Freeman o privea nedumerit, neștiind pentruce devenise atât de agitată. Nu putea pricepe cauza. Oare să nu îl fi înțelea?

— Cum? Vrei să zici că i-ai declarat dragoste Almei? — îl întrebă Linda din nou.

Freeman roși.

— Da, — îi răspunse el — și cred, că nu peste mult îmi va fi soția.

— Soție d-tale? Soție? I-ai cerut mâna?

— Da, da... Cam așa...

— Și cum? Cum ai ajuns la asta?

— Dsr Linda...

— N-ei fi vrând să faci glume. Cum? Alma Cameron și-a promis d-tale mâna? Nu te-a respins? Ea, care s-a hotărât să nu mai trăiască decât numai cu gândul la soțul său, singurul și unicul bărbat pe care l-a iubit în toată viața?

— Nu m-a respins! — îi răspunse Freeman mirat și zăpăcut.

— Și d-ta crezi, că ea va fi soția d-tale?.. A d-tale?

— Da, cred și am speranță, că da. Linda mai privi câteva momente

știri, deși recunoaște, că Vészi a prezentat baronului Fejérváry un memorandum, în care se arăta că descurcarea nu se poate face decât pe baza reformei electorale universale.

Toți aceștia au lucrat separat, fără să știe unul de altul, pentru ideea sufragiului universal.

«Adevărul istoric este — zice Kristóffy — că sufragiul universal s'a născut sub presiunea greutății referințelor. A venit, pentru-că a trebuit să vină. A venit în puterea logicii necruțătoare a legii de evoluție. Cuvântul meu — zice Kr. — n'a fost decât strigătul mușezinului, care atunci am stat din întâmplare ca veghe în vârful turului și prin aceasta am devenit vestitorul viinței legii eterne.»

Kristóffy enareză apoi mai pe lung, cum a devenit el «vestitorul», cel dintău vestitor al sufragiului universal în Ungaria. Rolul lui în această chestie începe pe la 1905, când în cameră să combăteau pretenșiunile pentru armata comună. Conflictul între opoziție și guvern era la culme, instituția armatei era atacată cu vehemență, se făceau agitații și la țară, prin comitate. În acest timp a mers odată Kristóffy la Tisza Kálmán, care era deja suferind, ca să-i facă raport despre o ședință a camerei. Atunci i-a predat Tisza o ședință, ce o aflase printre scripte și pe care era scrisă sentința, ce Kristóffy o pune ca motto la articolul acesta al său, și care am citat-o și noi la început. În ea Tisza vede asigurată viitorul rasei maghiare numai în legătură cu dinastia de Habsburg. Nu este deci cu cale lupta opoziției contra armatei. Una din condițiile de existență ale dinastiei este tocmai armata comună. Trebuie deci dat ce se cere pentru ea. De aceste păreri era condus Tisza Kálmán, asemenea și Kristóffy. De aici a urmat înfrângerea cu ori ce preț a opoziției, la care a conlucrat și Kristóffy. Apoi când a fost ministru, a venit la ideea sufragiului universal, pe care îl pretindeau deja socialiștii. Anză mai de aproape la solicitarea sufragiului universal i-a dat o deputație a socialiștilor. Capii socialiști veneau să se plângă la Kristóffy contra unor volnicii, ce li se făcuseră la o adunare din Pécs, dar au anunțat, că vor cere de la el și introducerea legii sufragiului universal...

După studii profunde, în fine Kristóffy, ca ministru, a ajuns la convingerea că este neapărat de lipsă introducerea legii votului universal în Ungaria, respective reforma parlamentară bazată pe dreptul electoral universal, ca în chipul acesta țara întreagă să se așeze pe baze noi, sănătoase.

Ideea aceasta Kristóffy a comunicat-o cu Hieronymi, care atunci a aprobat-o. Kristóffy a alcătuit apoi proiectul lui cunoscut, împreună cu motivarea și le-a dus la — primministru de atunci baron Fejérváry. Ii le-a citit și Fejérváry le-a ascultat cu atențiune deosebită.

Când am terminat — zice Kristóffy — era târziu noaptea, Fejérváry, s'a ridicat drept în picioare, m'a privit din creștet până în tălpi și-mi zise: — Tu vrei în Ungaria vot universal, tu vrei democrație? Dar nu știi, că în țara aceasta însințea fiecărui magnat tras-impins toată lumea să proțerne?

Glasul lui Fejérváry răsuna puternic. Dar în graiul lui se cuprîdeau mai multă amărăciune, decât satiră. Eu am început să sperez...

După mai multe discuții Fejérváry imi zise:

— Lasă aci proiectul. Măne și duc la Ischl!

Au trecut mai multe zile, între speranțe și deșadăde.

Fejérváry se întoarse dela Ischl și imi zise pe scurt:

— S'a dat concesiunea, poți proclama dreptul electoral universal, dar de-ocamdată ca părere privată. Numai cât piano, piano, piano! — adause el.

După ce am primit această declarație am trimis vorbă deputațiunii socialiste din Pécs că poate veni. Era ziua de 27 Iulie. Deputațiunea am primit-o seara la 5 în sala festivă a ministeriului de interne. Oratorul era Bokányi. Și vehicii împărați și regi, ale căror portrete se află pe pereți în mărime naturală, se vor fi uitat auzind prima agrație democratică la adresa unui ministru:

— Domnule ministru!
Am făcut apoi declarația în favoarea sufragiului universal. A doua zi presa a reproduș-o fidel. Lavina s'a pornit și azi după 8 ani se tot rostogolește. Oare unde se va opri?...
*
Față de aceste interesante expuneri observăm, că ideea sufragiului universal exista de mult la noi. Spune și Kristóffy, că reforma o cereau socialiștii, dar îi s'a dat expresiune, ca prelenție precisă și în programul dela 1881 al partidului național român!

Ceva despre meseriași români din Viena.

(Cu ocaziunea adunării generale la Clubul Român).

De prof. C. Nedelcu.

Viena, 26 Dec. n.

Colonia și tinerimea română din Viena — (cine nu cunoaște această frază devenită stereotipă?) — nu se poate de loc plînge, că îi lipsește ceea-ce ne-am obișnuit a numi o »presă bună«. De fapt, toate mișcările laudabile ale Românilor din Viena au găsit răsunet larg în publicistica noastră. Tot mereu revin în zărele dela noi și în unele din cele din Țară știri despre manifestări românești în capitala Austriei, despre serbări, comemorări, întâlniri, petreceri, despre activitatea societății bisericești, despre »popice«. Blandul cetitor sfîos de acasă rușinat recunoaște, că în Viena viața românească este (ori pare a fi) mai intensivă decât în orașul său curat românesc, dar, în strășit e mîndru și el de exemplul bun ce-l dau frații săi îndepăr-

tați, exploatînd atât de cuminte avantajele prețioase ce le oferă ospitalitatea Austriei libere și îndemnul ce trebuie să li inspire, ca ori-cărui om răvîntor, atâtea pilde frumoase ce zilnic le trec pe dinaintea ochilor trăind în acea metropolă, care de secole este un soc de cultură...

Judecînd după cele publicate, numai lucrul frumoase par a avea loc între Români din Viena, bună înțelegere desăvîrșită, armonie completă și conlucrare solidară la opere alese. Că oare se nimereste și aci câte-o poticneală, nimeni nu știe, căci acea rămăne ascunsă prin tactul discret de care dispun instinctiv oamenii obișnuiți cu intriga de lume mare. O singură dată s'a întâmplat să răsule în public o știre urată, despre cântări și jocuri ungurești (csárdás) produse în societate exclusiv românească în casa consilierului Teofil Gramatovici. Ca pe-deapsă, persoana luvînită de această indiscrețiune, până astăzi, de aproape doi ani, este ignorată de aproape întreaga colonia și tinerimea română din Viena!

Suntem aici, se zice, la o mie de Români. Ofițeri, medici, profesori, funcționari, artiști, studenți, la olaltă cam trei sute. Restul? Restul sunt meseriași și uvrieri.

Studenții au asociația lor »România Jună«. O parte dintre intelectuali sunt grupați în jurul societății bisericești, care are scopul ei determinat.

Să considerăm un pic acei rest, care văzurăm, că este o majoritate. Soarta sutelor de muncitori și de mici angloiați români ce trăesc în acest oraș mare, viața lor sub raport românesc, va găsi, de sigur, interes, la cetitori, cu atât mai mult, că n'a prea fost abordat acest capitol.

Nu numai pentru tineretul nostru dornic de studii academice a fost Viena o stațiune. Sodaliți români din Transilvania, din Bănăt mai ales, pornind »în vandră«, se îndreptau și ei spre orașul împăratului, pentru a-și însuși aci ultimele secrete ale meseriei. De multe ori ei aveau în calaballe o recomandăție, dela maestrul sas ori șvab dela care au învățat, către fostul său stăpîn din ținerețe de aici. Cum tocmai cel mai zece se supuneau la acest drum mare, odată obișnuiți cu mediul nou ei n'au întăriat de a se distinge între tovarășii lor autochthoni de atelier indigen. Liberi, atât ca stăroini, cât și dela fire, de anumite sburdănitii de ale acelor, de silitor, pacinof, credincioși, ei deși venetili, deacolo, de jos, de departe, ei cătigau încrederea stăpînilor, tot mai mult, ajunseră asociați la afaceri, primiți în familie. Voi-nici chișei; ei aprindeau inima Gretel blonde ce creștea mare în preajma lucrătoarei. Șeful dacă și avea motiv contrar, aproba alianța, Ion Românul îi devenea ginere, primind o soție cuminte, o firmă de nume probat și întreg cercul de mușterii și bătrînului. Natural, calfa de odinioară ajungea om bogat, cetățean respectat și bucuros primit în șirul civilor capitalei. Fără a uita că e Român. el era izolat de neamul său, înstrăinat, perdut. Și dacă târziu, când îi permite bunăstarea să facă o călătorie mai mare el își duce pe ai săi ca să-i cunoască pămîntul natal, jupâneasa și copiii săi nu se știu înțelege cu frații lui, nici mama, dacă o găsește încă între cei vii.

Cunosc un asemenea caz concret, foarte frumos, foarte dulos. Îl voi istorisi odată, pentru a ilustra acest proces lent de înstrăinare în această Viena a multelor manifestări românești.

Nici astăzi, tînărul meseriaș, român n-duce cu sine ghidul Baedeker, care să-l instrueze (ce dealtcum nici însuș nu știe) că la Viena există o capelă română și atîția intelectuali de neamul său. Chiar și dacă e informat, el e cu mult prea modest pentru a bate la ușa înaltă. Cățiva camarazi își găsește undeva, se împretinește și împreună cu ei rămăne izolat de frații săi spre care nu-l conduce nici o cale. Dumineca ascultă, eventual, liturgia la biserică, și numai Dumnezeu știe unde rătăcește pribzag în timpul său liber,

Pentru a le oferi acestor orfani un cămin al lor, s'a înființat acum zece ani »Clubul Român«. D-l general i. p. Alexandru Lupu a luat inițiativa, d-sa i-a căutat în cărți de adrese, ori din stradă judecînd după firmă, i-a intrat în casă, i-a lăuturat, i-a poțit la o vorbă bună pe cutare Sămbătă seara în berăria din cartier. I-a surprins bunăvoința și interesul acestui bătrîn cărunt, cunoștința ofiterului superior i-a măguit (se știe ce trecere are armata în Austria), gîndul că prietănia aceasta distinsă îi se adresează lor fiind ei Români i-a îndușogă făcându-i să-și aducă aminte de cei din a cărți de adrese, au plecat. Au urmat invitării, și au fost surprinși găsindu-se deodată împreună cu atâtea alți consăngeni, meseriași ca ei, ori intelectuali de poziție înaltă. S'au constituit în societate cu statute, au pus cu bănișorii lor temelii capelei și a societății bisericești.

Iar acum, după zece ani, au ajuns acolo, că la adunarea generală de Sămbătă (21 Dec. n.) consilierul Gramatovici a crezut, că e oportun a face propunerea să se disolve acest »Club Român«. Pentru în această ședință s'a constatat din hîrtii că nu e viață la Club, adunare generală nu s'a ținut din 11 Iunie 1910, și că meseriași nu se interesează. E adevărat în anii din urmă nu s'a făcut aproape nimic. Aceasta nu din vina meseriașilor. Ei au continuat a participa, s'armani, de câte ori au fost chemați, chiar și după ce de atâtea ori s'au convins că nu li se oferă nimic din ceace asteaptă și că totdeauna pe același cățiva, foarte puțini intelectuali îi văd venind să-i întălinească. Au persistat a se intrin din timp în timp, chiar și numai pentru a schimba o vorbă, tot mai puțini, frește, mai ales după ce s'a abandonat localul propriu.

Der ei au protestat contra propunerii de desființare a consilierului ministerial, pe care ei de mulți ani nu'l văzuseră la dănci. A protestat și d-l Dr. Lazar Popovici și studentul-urist Dorotei din Bucovina. Contrar îndatării male am luat și eu cuvîntul pentru a apăra pe meseriași de invinuirea, că ei ar fi cauza dacă au fost tractați mașter. Cum (așa mi se spune) cuvintele ce am spus aveau tonul cald al convingerii, și cum celui în pericol de moarte tot ajutorul îi este prețios, bunii oameni m-au apucat la vorbă și m'au rugat a le ajuta să-și reorganizeze societatea. N'am refuzat, nu din poț de mărire (o modestă mărire), ci în credința, că pot face un lucru bun, și din convingerea despre însemnătatea extraordinară a acestei societăți aici în Viena. Am primit deci locul ce mi s'a oferit atât de oportun în comitet. Un contabil (d-l Sandulovici) e casier, și atară încă de controlor, toți ceilalți aleși în comitet sunt meseriași.

Grija dintăi va fi a precura un local, cât de modest, acela să fie vatra Clubului, acolo să vină desădreptul meseriașii români, cari sosesc la Viena, să între nejenăși și cu încredere știind că găsesc Români, o îndurmare sinceră, un sfat bun frățesc dacă au lipsă, acolo să vină toți ca la ei acasă eșind

din atelier, pentru a ceti ziare, cărți, a cere o informație, a petrece o oră de recreare sufletească în bun mediu românesc.

De prezent Clubul n-are mijloace nici pentru a-și închiria o sală micuță. »Biblioteca« și arhiva e așezată în subteranul capelei. Nu știu încă cum vom procura cele câteva sute de franci care sînt necesare. Poate nu vom putea altcum decât făcînd apel cătră persoane generoase, pentru început măcar...

O serie de conferințe am încă în vedere, apoi mai târziu, excursiuni în societatea membrilor și vizitarea împreună a muzeelor și colecțiunilor științifice de aici. Material de studii nu lipsește în acest loc.

De interesul meseriașilor nu mă indoiesc.

Când se vor înapoi acasă, ei vor duce prețioase învățături și plăcute aduceri aminte cu sine. Iar cei ce stau aici, nu se vor perde, căci sentimentul lor național va întineri mereu nutrit cu bun spirit românesc.

În acest program modest nu e nimic ce ar reclama opintiri mari pentru a fi realizat. Putem spera deci tot binele.

Despre adunarea generală dau încă aceste momente: Ea a avut loc Sămbătă seara (21 Dec. n.) în sala din Casa învățătorilor. Președintele G. Vitencu tipograf cetește procesul verbal al ședinței ultime (11 Iunie 1910). Dintr-o parte membrii aleși atunci în comitet au mai dănsul a rămas în Viena și încă unul...

La raportul comisiei de revizie (dnii: general Al. Lupu, Dr. T. Popovici, Dr. Marius Sturza) iau cuvânt afară de aceșii domni Dr. St. N. Ciurcu și meseriașul Grosar. Raportul e primit.

Se reamiază comitetul, fiind aleși unanim astfel:
Președinte: George Vitencu, tipograf la imprimeria statului.

Vicepreș: Prof. C. Nedelcu.

Secretari: G. Bălan și C. Opreș.

Casier: N. Sandulovici.

Controlor: G. Telesg.

Bibliotecar: I. Grosar.

Suplinitori: G. Ciupar și A. Farcaș.

În comisia de revizuire: General Al. Lupu, Dr. T. Popovici, Dr. M. Sturza. Se aclamează de membrii onorari protopop-abterul militar Pavel Boldoa și cons. medicul Dr. C. Măndriliu din Viena.

În jurul tratativelor din Londra.

Știrea cea mai nouă este, că paralel cu tratativele de pace din Londra se urmează consfătuiri și la Constantinopol între guvernul turc și reprezentanții Bulgariei și Austro-Ungariei. O telegramă din Constantinopol anunță, că generalul bulgar Savoff a sosit aci sub pseudonimul de bancherul Kaitceff și a conferit în noaptea de altaieri și în dimineața de eri prelung cu marele vizir. Se zice că s'a ajuns la un acord cu privire la linia viitoare granite turco-bulgare și la alte chestiuni. Încheierea păcii este considerată ca sigură.

spre Freeman apoi isabucni într'un răs isteric.

— O! Asta-i nostim, cât se poate nostim!

Roderick rămase liniștit și rece. — Nu te înțeleg Linda.

— Nu, se înțelege, că nu — murmură femeea, devenind deodată serioasă — Cum m-ai și putea înțelege? Eu stau aici, te-aștept pe dumneata, mă topeșc după d-ta, sunt gata pentru toate și... și dumneata imi spui, că Alma Cameron... O, asta-i îngrozitor.

— Cum? Doar d-ta mi-ai spus, că...

— Da, da, știu — îl intreruse femeea. — Eu te-am trimis la ea, pentru că mă plictisise și-mi trebuia distracție. Dar te-am mințit. Mie nimic nu mi-a amintit Alma Cameron despre d-ta, nimic, nici odată. Eu am făcut numai o glumă, Roddy, și abia așteptam să te întorc din nou la mine și să răd apoi că ai fost recpins de Alma. Eu eram sigură că...

Fața lui Freeman luase o expresie cât se poate de ciudată, iar Linda, după un moment de tăcere, începu din nou:

— D-ta nu răspunzi nimic Roddy? Nu, nu te uita așa ciudat la mine! D-ta ești al meu, înțelegi Roddy, ești al meu! Și eu nu te voi lăsa nici odată să fi al Almei Cameron.

Se ridică apoi de pe scaun, se apropie de Roddy și-și pleacă capul peste umărul lui.

— Roddy — continuă ea cu o dragoste naivă — acum bate ceasul, bate i arte puternic. Acum știu, vai cum știu acum, că sunt a D-tale! Sărută-mă, Roddy dragă, sărută-mă!

Freeman pâli. Pe față-i simți caldul obrăjilor ei iar lângă el simți trupul tremurător al Lindei... Și doi ani de zile offase el după sărutul acela. Dar pentru aceea, se stăpâni.

— D-zeule! Linda! — oftă el — Alma-i atât de...

— Fă ce vrei, dar eu... eu sunt Linda ta, ... sunt eu totul a ta. Sărută-mă!

Freeman se împotrivi din nou, dar Linda observă, că tot mai mult cedea.

— Nu, nu se poate, — borboreș el, amețit de frumusețea și frământările ei ademenitoare.

— Dar... Ascultă sufletul meu. Eu imi împachetez tot și dimineață plec. Nu mai merge pe la ea; așa va fi mai bine și mai ușor. Scrie-i, că imediat și necondiționat trebuie să pleci în Europa și... vino cu mine. Așa va fi mai bine, ascultă-mă și crede-mi mie, căci ce ț-a spus Alma, sunt numai închipuiri.

— Dar...

— Roddy, nu și cât te iubesc. Oh, tu tremuri! Așa, că și cum te iubesc eu pe tine?

După prânz Freeman se așeză la masa de scris, ca să-i scrie Almei Cameron. Trecuse mai bine de o oră și încă nu începuse scrișoarea. De câte ori cerca se atingă condeiul de hîrtie, figura încântătoare a Almei se așternea

între vîrfurile condeiului și scrișoare, așa că nu putea începe scrisul. A încercat din nou și iară din nou, dar fața zămbitoare a Almei tot de atâtea ori l-a oprit.

În sfârșit a aruncat condeiul.

— Nu pot scrie — mormăi — nu pot.

S'a luptat mult cu sine însuși. Își împachetase totul, bilețul de drum îl scosese deja... era așadar pregătit să dea o crâncenă lovitură unei femei cu suflet fin și nobil, care-și pusese toată încrederea în el. S'a luptat mult, dar în sfârșit — s'a hotărât.

Își luă pălăria și peste o jumătate de oră — era la Alma Cameron.

— Ce s'a întâmplat? — îl întrebă dânsa, îngrozită de fața-i palidă și agitată.

— Alma mă iubești? Răspunde-mi, te rog, căci nu mai e timp de perdut.

— Da.

— Crezi așa dară, că sunt vrednic de mîna D-tale?

— Nici nu mai încupe îndoială.

Așadar poți să vii, te rog, chiar acum, să depunem jurămîntul, care ne va uni pe vecie? Căci ascultă, ce-am pățit! Astăzi toată ziua ț-am fost necredincios. Am fost un laș și un ticălos. Aranjamem deja totul, ca dimineață să fug în Europa, cu o altă femeee... Imi poți erta șovăirea asta, Alma? Mă erți?

D-na Cameron îi răspunse cu un zămbet dulce:

— Vai ce copil ești! Așteaptă-mă numai să-mi iau pălăria. Și după aceea poți să-i telegrafezi acelei femei, că eu îți port deja numele. N'am să-ți iau de loc în nume de rău, cele ce mi-ai spus. Nici măcar numele acelei femei nu vreau să-i știu.

Trad. Matei Asan.

M. NEUMANN Fondat la 1845. Vestminte pentru domni, băeți și fete, gata și la comandă. TAILLEUR. Furnisorul curții imp. regale și cameriale. BRASOV.

Ambasadorul austro-ungar Pavlicicini a avut alaltaeri consfătuiri mai lungi cu ministrul de externe Noradunghian și cu marele vizir. Obiectul acestor consfătuiri a fost chestia granițelor Albaniei. Se comentează mult o declarație recentă a ministrului de externe turc, care a spus, că nu există guvern turcesc, care să cuteze să iscălească condițiile aliaților.

Ce cer Turcii.

Correspondentul din Londra al ziarului «Temps» află, că în anume cercuri financiare se propune soluția următoare a chestiei Adrianopolului: Imprejurimile cetății ar rămâne Turciei, dar dansa, neputând plăti marea indemnitate de războiu cerută de Bulgaria, Bulgarii ar avea dreptul să ocupe cetatea și împrejurimile până la plata indemnității de războiu. Acest expedient ar permite Turciei să păstreze în aparență punctul ei de vedere.

Intreaga presă turcă este dealtfel de acord, că condițiile de pace ale aliaților balcanici sunt înacceptabile și nelogice. Se insistă mai ales asupra imposibilității Turciei de a părăsi Adrianopolul care, pe lângă o mare importanță strategică pentru menținerea Turciei ca stat european, este legată de Turcia prin atâtea amintiri istorice.

Ziarele resping ideea unei coborâri a bulgarilor la Marmara și nu admit cesineca către Grecia a tuturor insulelor Archipelagului. Atari condițiuni nu vor asigura pacea în chip durabil.

Constantinopol 27 Dec. Afară de eventuale modificări la care s-a contrapropunerea Porței la condițiile statelor aliate:

- 1) Intreg teritoriul care pleacă de la gulful Sarros până la Midia, pe marea Neagră, și cuprinzând Adrianopolul, va rămâne Turciei;
- 2) O fâșie de teritoriu pornind de la gulful Sarros, dealongul mării Egee și terminându-se la Salonic, va rămâne de asemenea Turciei dar va avea un regim autonom;
- 3) Un port comercial va fi cedat Bulgariei pe această fâșie de teritoriu;
- 4) Insulele arhipelagului turcesc vor beneficia de un regim autonom sub suzeranitatea Turciei;
- 5) Orice cerere de despăgubire de războiu va fi înălturată.

Tratatul bulgaro-român.

În Londra continuă pourparleurile între ministrul României Migu și d-nul Danew în jurul revendicărilor românești.

Mai nou se anunță din București, că ministrul Take Ionescu pleacă astăzi la Londra. Se afirmă că d-l ministrul Take Ionescu va avea la Londra câteva convorbiri cu Danew în chestia revendicărilor României.

Numărul recent al ziarului «Le Temps» publică următoarele cu privire la revendicările României în rezolvirea conflictului balcanic:

«România, care are să-și prezinte reclamațiunile sale în întrunirea ambasadurilor, aduce prin această intervenție activă în regularea afacerilor balcanice, o nouă surșă de complicățiuni. Revindicările românești neprivind de cât teritoriu bulgar, Europa n'are nici o bază juridică pentru a judeca acest proces, care în realitate nu privește decât Sofia și București, dar în care se zice că Austria a luat o atitudine.

«Bulgarii vor admite un arbitraj european în această afacere? Cari sunt intențiunile României?

«Tot atâtea chestiuni, cari se opun, fără rezervele cele mai justificate, la speranța unei apropiate și definitive apărări».

Incordarea între Austro-Ungaria și Rusia. Din Petersburg se semnaleză o ameliorare a raporturilor între Rusia și Austro-Ungaria.

Chestia atrocităților grecești în camera română. În ședința de ieri a camerei române d-l dep. I. Protopescu-Pache a întrebat pe d-l ministrul de externe, dacă a obținut vre-un rezultat favorabil în urma intervenției guvernului român pe lângă cel grecesc în chestia atrocităților comise de greci contra Aromânilor din Macedonia. (Aplauze).

Prim-ministrul Titu Maiorescu răspunde, că așteaptă formularea în scris a întrebării pentru a răspunde în termenul reglementar.

De pe câmpul de războiu.

În fața nesigurăței situațiunei internaționale reînceperea ostilităților la Ceatalgea pare tot mai probabilă. Aceasta rezultă din pregătirile, ce le face cu deosebire Turcia, unde a ajuns la putere partidul militar, care nu vrea să cedeze nimic din pretențiunile Turciei.

Știrile mai nouă sunt următoarele:

Constantinopol, 27 Dec. În Dardanele au sosit trupe noi din provinciile turcești de lângă Marea neagră. În ultimele zile armata turcescă dela Ceatalgea s'a sportit din nou cu 40.000 soldați. Se susține, că în curând va fi numit generalistim al armatei dela Ceatalgea Everberg, distins ul luptător turc din Tripolitania.

Roma, 22 Dec. Știri sosite aici din Valona spun, că Albanezii se află în plină revoltă în contra regimului sârbesc. Populația s'a înarmat, iar trupele sârbești stau nepunincioase în fața revoltelei generale.

Constantinopol, 27 Dec. Cu tot armistițiul a avut loc o lăcărare între avântposturile bulgare și turcești între localitățile Bujuccemedje și Calacratia. Incălărarea a fost provocată de-o ceată de voluntari bulgari, cari au aruncat alaltaeri noaptea bombe asupra avântposturilor turcești, cari au răspuns cu focuri de pușcă.

Constantinopol, 27 Dec. O canonică turcescă a confiscat 7 lăntre bulgare la Calacratia (Marea neagră), cari duceau alimente pentru bulgari.

Constantinopol 27 Decembrie. Ziarul «Isham» anunșă, că comandantul portului Bessika, a telegrafiat, că sub-marinul grec «Dejine» ar fi fost sufocănd.

Roma, 27 Dec. «Tribuna» primește știrea, că predarea laninei în mâinile Grecilor e iminentă, de oare-ce Grecii au primit întăririi puternice din Salonic în număr de peste 40.000 soldați. Comandantul armatei turcești dă la lanina Bjabl-pasa împreună cu statul său major ar fi căzut. În jurul Goriței continuă luptele. 20.000 Turci stau față în față cu două corpuri de armată grecești.

Chestiunea frontierei Dobrogei.

Ziarul «Noues Freie Presse» publică, în numărul de Crăciun, un interesant articol intitulat «Punctul de vedere al Bulgariei în chestiunile balcanice actuale. Articolul este scris de unul din conducătorii politici bulgari în strânsă legătură cu guvernul Gheșoff.

Întă se spune autorul articolului, cu privire la punctul de vedere bulgar în chestiunea cererilor formulate de România:

— O a treia chestiune — primele două se referă la soarta Adrianopolului și Salonicului — a cărei rezolvire este una din datoriile guvernului bulgar, este înțelegera cu România. De acest stat ne leagă o prietenie de ani. Tocmai României îi sunt datorii bulgarilor recunoștiință. Încă de pe vremea, când eram sub jugul turcesc și încercam prin răscoală săngerose, dar din nefericire zadarnice, să ne căștigăm libertatea, România devenise locul de refugiu unde lăptătorii pentru libertate găseau ospitalitate și protecție. Mai târziu, armata română a fost aceea care, prin vitejia ei, ne-a ajutat, la 1877, să învingem pe turci. Și în anul 1885, când am alipit Bulgaria de sud de cea de nord, tot România au fost acela cari, deși nu în mod public, ne-au adus servicii deosebite.

Noi bulgarilor, le suntem recunoscători și nu vom lăsa desigur să treacă acest prilej fără să dovedim recunoștiință pentru toate serviciile pe cari ni le-a adus România.

Cu tot zgometul pe care-l fac cățiva șovinști dintr-o parte și dintr'alta, chestiunea regulării frontierei va fi rezolvată pe cale pacinică și prietena tradițională între cele două state nu va fi nici un moment turburată.

ȘTIRI.

— 15 Decembrie v. 1912.

Viriștiții români al orașului Orăștie pe anul 1913, sunt următorii: Ioan I. Vulcu (la locul prim cu cor. 3420-98) Nicolae Vlad, «Ardeleana», Dr. Aurel Muntean, Ioan Moța, Constantin Baicu, Dr. Silviu Moldovan, Dr. Ioan Pop, Dr. Romulus Boca, Dr. Aurel Vlad, Dr. Romulus Dobo, Dr. Augustin Deak Dr. Ioan Mișu, Dr. Cornel David. Din 31 de viriștiți, căți are Orăștia, 14 sunt Români, adică aproape jumătate. Celelalte naționalități au: Sașii 10 viriștiți, Ungurii 4, Jidanii 2 și 1 de altă naționalitate.

Di Silviu Florescu, excelentul violonist român, despre al cărui succes cu ocaziunea celor două concerte ce a aranjat la Viena, s'a scris în numeroși trecuți al Gazetei, a fost invitat a-și da concursul la serata societății scriitorilor vienezi «Concordia» și la marel concert de orgă al societății de muzică.

Sunt și acestea dovezi despre locul distins, ce ocupă artistul român în acest oraș, cu cea mai splendidă tradiție musicală.

Ofțer român distins. Di Florian Medrea, locotenent și ofțer al serviciului de geniu la regimentul bosneac no. 1 în Viena, a primit decret de laudă publică din partea cemandei corpului II de armată (Viena), pentru un procedeu nou la improvizarea de poduri, inventat de d-sa. Metodel lui locotenent Medrea face posibilă construirea unui pod de trecere, în timp de 1/2, maximul de 1 oră, până când sistemul vechi reclama 2 1/2 ore. Modul inventat de ofțerul român a fost încercat de toate batalioanele de pionieri și va fi introdus în armata monarhie.

Suntem cu drept motiv mândri de cinstea, ce ne face talanga de ofțeri români, cari stau în serviciul Austro-Ungariei. Pe locotenentul Medrea îl știm între cei mai de seamă. Om cult, ofțer distins și român ireproșabil în înțelesul strict al cuvântului, d-sa are considerația deosebită a superiorilor săi.

Locotenentul Florian Medrea este originar din familie fruntașă de țărani din Tolna lângă Alba-Iulia. — Il felicităm din toată inima. (c. n.)

«Românii din Macedonia». Sub titlul acesta s-a pus sub tipar un volum, în limba franceză, datorit prim redactorului dela ziarul «L'Independence Roumaine», di Al. Rubin. Această lucrare — după cum scriu ziarele din România — este cea mai complectă din câte s-au publicat până acum, în această chestiune. Ea cuprinde un studiu amănunțit asupra originii Aromânilor în concordantă cu dezvoltarea etnică a poporului român, asupra importanței acestui element de elită în peninsula balcanică, asupra imenselor servicii aduse de aromâni elenismului și statului grecesc, asupra acțiunei culturale și politice a statului român în favoarea Românilor din Macedonia, Epir și Albania. Acest volum cuprinde deasemeni și o foarte documentată expunere a suferințelor îndurate de Români în luptele eroice susținute de ei contra Patriarhatului și a bandelor grecești. Lucrarea dlui Rubin vine la momentul oportun și va fi de sigur chemată la un mare și legitim succes.

Dela facultatea teologică din Cernăuț. În semestrul de iarnă al anului școlar, 1912/13 sunt înscriși la facultatea teologică din Cernăuț 193 de studenți. După naționalitate 121 sunt români, dintre cari 9 din Ungaria, 51 din Bucovina și 61 din România. Restul de 72 sunt slavi, și adică 53 ruteni, 7 bulgari și 12 sârbi din diferite țări.

Garmen Sylva și războiul balcanic. Baroneasa Berta de Suttner, care a făcut în America o călătorie de propagandă pentru ideea păcei, a primit în turneul ei următoarea scrisoare dela Carmen Sylva, regina României:

Soumpă Doamnă. Scrisoarea d-voastră m'a atins ca un strigăt de durere, căci ea mi-a sosit în aceeași zi când războiul a izbucăit chiar la porțile noastre. Numai Dunărea își duce valurile între noi și grozava nenorocire. Regele a făcut tot ce i-a stat în putință ca să mențină pace. Între toate aceste neamuri tinere, cari își simt și vor să-și manifeste puterea numai pe calea care este cunoscută pe pământul nostru întunecat și al cărei cuvânt hotărător este lupta. Nu mai pot scrie căci nu știu ce va aduce ziua de mâine. Totul este negru ca noiri, cari

întunecă de atâtea săptămâni cerul. Fie ca opera d-voastră să albă succes în țările înalitate, în cari vă aflați acum. Aceasta este dorința mea cea mare. Vecinic a d-voastră. Elisabetha. Garmen Sylva.

Un congres studentesc român la Marburg. Ziarul berlinez «Localanzeiger» anunșă din Marburg în Hessen următoarele: Aici s-a instituit un comitet sub prezidenția avocatului Trișca, pentru festivitățile ce se vor da la 22 Mai 1913, în onoarea studențiunei române, care frecventează școlile din străinătate și care va ține un congres la Marburg. S-au anunșat până acum mai mulți studenți dela universitățile din Paris și Londra. Anunșarea la congres se poate face până la 1 Februarie. Dintr-un fond disponibil se va da locuiniță gratuită celor dintăi o sută de studenți ce se vor anunșă.

Tot dela poalele Crinților. Ni se cere publicarea următoarei notițe:

Aflând abia acum, că în «Correspondența din Margine», apărută în ziarul «Românul» Nr. 256, di Sarolu, autorul corespondenței își dă toată silința să dovedească, că cele scrise în «Gaz. Transilvaniei» sub titlu: «Dela poalele Crinților» nu corăspund adevărului. Vă rog din nou — pentru orientarea publicului cetitor — să binevoii a publica încă următoarele:

Tot cuprinsul corespondenței apărute în prețuina, Gaz. Transilv. sub titlu «Dela poalele Crinților» conține numai purul adevăr, care la dorința celor intereseți se poate și dovedi cu date și acte. Mă mir foarte mult, că tocmai acela, care mai mult a condamnat stările dela noi, a fost în stare acum, pentru un «bid de lute», să-și renege trecutului. . . . Ioan Iuga.

Di Grigorie cavalier de Pantasi autorul baletelor mari «Nippes» și «Prometeu» ce se reprezintă la Viena și Praga, publică în numărul de Crăciun al ziarului «Die Zeit», un foileton despre renașterea baletului, ce i s'a cerut anume din partea redacției.

Necrolog: Cu adăncă întristare, aducem la cunoștiința tuturor rudeniilor, prietiniilor și cunoscuților noștri încetarea din viață a scumpului nostru soț și tată. Mateiu Băraan căpitan ces. și reg. în pens. și cassar în pens. la «Furnica» cassă de economii din Făgăraș, întâmplată în 25 Decembrie st. n. în etate de 67 ani. Rămășițele pământești ale scumpului nostru defunct au fost depuse spre vecnică odihnă, în cimitirel bisericeii greco orientale din Beclean Vineri în 27 Decembrie la oră 1 p. m. Beclean (Făgăraș) Decembrie. — Jalnica familie.

Soția ambasadorului luată drept spion. Din Belgrad se anunșă: Soția contelui Gisinger, ambasadorul german de aci, a plecat în ajunul Crăciunului la Semlin, pentru a face mai multe târgueli, unde autoritățile maghiare dela graniță, au luat-o drept spion sârb. Cu toată împotrivirea și declarațiile ei, contesa a fost pusă sub supraveghere jandarmerească și numai după câteva ore a fost pusă în libertate, când aflând ambasadorul german din Belgrad, a intervenit pentru eliberarea soției sale. Autoritățile maghiare și-au cerut scuze atât dela conte cât și dela contesa.

Moartea «camerdinerului» regelui Carol. Joi dimineașa a încetat din viață, la palatul regal Herman Selos, camerdinerul regelui. Herman Selos, moare în etate de 82 de ani. Bătrânul camerdiner, a fost adus în țară, de cătră rege, la anul 1866 și de atunci a îndeplinit serviciul de camerdiner pe lângă suveran, până acum câteva luni, când s-a retras din cauză de boală. În mai multe rânduri în timpul boalei, chiar acum două zile, regele a vizitat pe fostul său camerdiner. S-a interesat apoi până în ultimele momente de starea lui. Joi după amează, regele a stat câteva momente lângă corpul fostului său serv. După dorința exprimată de suveran, Herman Selos, a continuat să locuiescă la palat. Suveranul avea o încredere desăvârșită în el, făcuseră armata împreună în același regiment și imediat după liberare regele îl luă pe lângă s'ne. Suveranul era în-oștit de bătrânul său camerdiner, chiar și în călătoriile pe care le facea în străinătate.

Mari ninsori se anunșă din New-York. Luni seara a băntuit un groaznic viscol cu ninsoare. În urma continuui ninsori, în prima zi de Crăciun străzile orașului au fost acoperite cu un gros strat de zăpadă, din care cauză circula

ția a fost împedecată. Au avut loc mai multe nenorociri iar de pe mare se anunșă o mulțime de catastrofe. — După o telegramă din Philadelphia, sosită la Newyork, alaltaeri a avut loc o ciocnire între vaporul de dimensiuni uriașe «Oceanic» și vaporul «Marion», în golful Delavare. Amândouă vasele au suferit însemnate avarii. Amănunte asupra ciocnirii lipsess.

Știri mărunte. În apropierea fabricei de cărămizi Drashe din Pesta, sunt mai multe gropi adănci, din cari se scoate pământul necesar pentru fabricățiunea cărămiilor. În urma topirii săpezii, mai multe din aceste gropi s-au umplut cu apă. Prinșându-se un strat de gheață mai subțire pe deasupra apei, niște copii de școală au plecat alaltaeri să se joace pe gheață, care, nefind deștul de tare, s-a spart, iar trei copii s-au cufundat în apă, încându-se.

— Despre atentatul din Delhi se mai anunșă, că în urma exploziei bombe, ar fi fost ucis și un copil din public. Cu totul au fost rănite 13 persoane. Starea viceregelui Hardinge dă-n spre bine.

— La Londra a fost descoperit un tablou, pictat la 1623, de marel pictor spaniol Velasquez. Tabloul reprezintă pe călugăruul Iuan Fonzece, diplomat și omul de încredere al lui Filip IV. Acesta este tabloul, pe care văzându-l regele, a hotărât să numească pe Velasquez pictor al Curții.

O specialitate austriacă. Pentru cei ce sufer de stomac se recomandă folosirea prafurilor veritabilei Seidlitz ale lui Moll, ca o doftorie de casă, probată ce întărește stomacul și promovează mistuirea. O cutie 2 cor. se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul A. Moll, liferantul curții c. r. Wien I. Tuchlauben 9. În depozitele din provincie să se ceară espres prafurile Moll, cu marca de scut și subscriere. 5.

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunșului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Din Brașov și Tara-Bârsei.

Conferențe publice. Măne, Duminecă, la orele 2 după amiază d-l cand-de preot George Fl. Freșmerean, va ține în școala de pe Tocile o prelegere despre îmbrățișarea meseriilor și în genere despre importanța meseriilor la poporul nostru.

Seara la 6 va vorbi, precum am anunșat, d-l medic Dr. Aurel Dobrescu despre sistemul nervos și boalele minții.

Apollo-Bioskop. Sămbătă și Duminecă în 28 și 29 Decembrie:

Ziar cinematografic (Actualitate) Costică contra lui Costică (Umor). Coplărie foricată (Umor). Filmul 500 metri. Rangul și iulma. Filmul 500 metri (după «natură»). «Profesoara», tragedie în 2 acte (Film 1200 metri).

Afară de program. «Automobilul în flacără. dramă în 2 acte, filmul 1200 metri. Luni nu e reprezentație. Marți și Mercuri program nou.

POSTA REDACȚIUNEI.

M. M. B-posta. Serii prea lungi nu putem publica. Caracterul ziarului nostru nu se poate împăca cu astfel de publicații. Trimite deci articole singuratie, cari să trateze sujele întregi și bine rotunzite. Acestea sunt oștie.

Nișă Chimăir. B-posta. Scrie-ne, unde ai de gând să-ți petreci sărbătorile.

POSTA ADMINISTRAȚIUNEI.

Domnului E. m. n. S. u. o. i. u. Inv. Măgarei. Am primit dela Tipografia și legătoria semin. teol. Blaj suma de cor. 18 și am achitat restul din abonamentul D'Voastră pe anul 1912.

ULTIME ȘTIRI.

București, 28 Dec. Senatul a votat fără discuție cu unanimitate de voturi adresa la mesagiul Tronului. În numele partidului liberal d-l I. I. C. Brătianu a cetit o declarație, prin care motivează abținerea opoziției dela discuție.

Proprietar: Tip. A. Muresianu: Branisce & Comp Redactor responsabil: Ioan Brozea.

Cine are trebuință de mobile și-le poate procura mai bine dela Fabricile de mobile

Székely și Réti

Brașov, Strada Porții Nr. 60.

Marosvásárhely, Széchenyi-ter Nr. 47.

Se creditează la mușterii capabili pe rate fără urcarea prețului. La vinitare din provincie punem la dispoziție bogata colecțiune de mostre fără obligament de a cumpăra.

Atelier dentist special I. de Viena.

CAROL BERNWIESER

fost asistent și tehnic de primul rang în atelierele din Viena. — Atelier special de Viena pentru dinți moderni: Coroana de aur, poduri, lucrări de porțelan și aparate de dinți. :: Optuator, supărarea de vine și regularea pentru vorbit ș. a.

Oarele pe zi dela 9—12 și 3—6 oare.
Duminica și sârbătoarea dela 9—12 oare a. m.

BRAȘOV, Strada Castelului Nr. 46. Lângă Hotel Continental.

Ocazie splendidă
de a cumpăra obiecte de aur și ceasornice.

Din cauza strămuntării magazinului meu în Târgul grâului Nr. 9. vând toată marfa cu preț foarte ieftin.

Cu stimă
H. Ostersetzer,
magazin de obiecte de aur și ceasornice.
Brașov, Strada porții Nr. 16.

HOTEL „COROANA“
SOC. PE ACȚIUNI
DIN BRAȘOV
CASĂ DE PRIMUL RANG

100 de odăi și saloane cu confortul cel mai modern. Loc pentru 250 persoane. Lumină electrică și caloriferi. Apartamente cu camere de băi. Ascensor. Spațioasă proprie cu abur. Ventilație centrală. Saloane de cetire și de scris. Sală mare de primire. Băi. Salon de muzică. Ospiciu de turiști. Camera obscură pentru amatori. Saloane de expoziție. Terasă. Garajul. Omnibus pentru fiecare tren. Căte-neaua mare aranjată după gustul cel mai ales. 100 de ziare și reviste ilustrate indigene și străine. Saloane mari de biliard și de joc. Loje. Saloane de dejun și seapare în foare elegante. Măncări naționale transilvănene. Bucătărie aleasă vieneză și franceză. Vizitarea bucătăriei este permisă cu cea mai mare plăcere. Vinuri și licheruri excelente asemenia și băuturi fine fără alcool. Bere exc. din Pilsen. :: bere bavareză și engleză. ::

DIRECȚIUNEA SOCIETĂȚII PE ACȚIUNI
HANS MÄDER, director.

Mobile în fiecare stil și execuție, se găsesc ieftine, și pe lângă cele mai avantajoase condiții la

Asociațiunea de vânzare de mobile,
Strada Vămii Nro 36.

Tot aci se găsesc dormitoare, elegante, sofrageții, odăi pentru domni și alte aranjamente interioare.

Covoare de Tolnay cu prețul fabricii se capătă numai aici.
— — Se servește cu preliminare de prețuri gratuit. — —

N. I. FOLYOVITS SUCC.
Holtrich-Ujhelyi,
BRAȘOV, Târgu grâului Nr. 4.

Mare asortiment în stoffe moderne pentru dame și bărbați.
:—: — Stoffe de haine și Albituri. — :—:

Trusouri complete.
Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

Ghete de dame și bărbați.
Marca Salamander à Cor. 16-50
executare de lux à Cor. 20-50
nelntrecute în durabilitate.

Magazine speciale pentru ghete
Frederic Ipsen et Comp
BRAȘOV,
Strad ăvniil3 a6.

Mediaș, piața mare 26.
140,1—50

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL
Veritabile numai dacă fiecare cutiă este provădută cu marș de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai carbicoase la stomac și pânțee, în contra căreilor și aorelei la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorholdelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răsoandire ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coréne 2— Falsificațiile se vor urmări de cale judecătorească.

Franzbrantwein și sare lui Moll.
Varie-iti numai dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbrantwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire soris) prin tratur, alină durerile de gâtină și reumatism și a altor urmări de recéală.

Prețul unei cutii originale plumbate 2.— cor.

Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea ațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. — 40 b Cincit bucăți cor. 1.50

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben c. și reg. turnisor al curții imperiale.

— Comande din provincia se efectuează dînic prin rambursă postală. —
La deposite să se ceară anumit preparatele provădute în iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL L.

Deposit în Brașov: **Carl Schmidt, farmacist.**

Aparate de Fotografie
și articoli trebuincioși pentru specialiști, amatori în asortiment bogat cu prețuri (:): convenabile, solide. (:): Renumitele Trufel, gamașe, „Mars“ pentru vânători, turiști ski și amatori de dat cu sania.

Magazin de Drogerie și fotografii
Julius Teutsch
Strada Vamei II.

PASTILE ALUI EGGER PENTRU PIEPT
are gust bun și nu strică apetitul
Per Karton 1 cor. și 2 coroane.
Kartou de probă 50 bani.

Se capătă în farmaciile și droguerii
Deposit principal de trimitere:
Dr. Egger Leo și Egger I.
BUDAPEST, VI. Reval-u. 12.

Pastile Egger m-a vinde cat.

Se capătă în Brașov: Borsody István, Iulius Hornung, Emil Jekelius, Franz Kelemen, Viktor Klein, Eduard Kugler, Eugen Neustädter, Karl Schmidt, Friedrich Stenness, farmacie, Lang & Theil, C. H. Neustädter, Iulius Teutsch, drogerie.
Brașov: Eugen Pastiner, Dr. Poschs Eerben, farmacie.

HUSTEN
(Truse)
Răgușală și catar se vindecă mai bine cu
Bomboane Reth-Pemet.
La comparare să se ceară expres
Bomboane Reth, de oarece
sunt multe imitații false.
Prețul 1 cutie 60 bani. Cutie mare 1 cor.
Se capătă pretu:indient.

Coliere de blană și mufuri.
Albituri după măsură.
Resturi de toate articole
foarte ieftin la
Fritz Prediger,
1—100 Strada Porții Nr. 8.

Vă rugăm să priviți vitrinele la
LANG, ROSENTHAL & PALMHERT
Târgul boilor Nr. 1. BRAȘOV, Strada porții Nr. 4.

Reisz Miksa, Fabrică de mobile
Békéscsaba, Nagyvárad, Brașov, Strada Vamei 32. Telefon 513.

Mobile de calitate superioară de tâmplărie și tapețate. — Cu prețuri convenabile pe lângă garanție.
Aranjament complet de locuințe. Planuri industriale artistice. Contoar de desemn. Planuri gratuite.